

Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van ... 2024 tot wijziging van de Omgevingsregeling in verband met nieuwe versies van de NTA 8800, de BRL 9500-U, BRL 9500-W en de BRL 9501

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Gelet op artikel 4.3, vierde lid, van de Omgevingswet;

Besluit:

ARTIKEL I

Bijlage II van de **Omgevingsregeling** wordt als volgt gewijzigd:

1. In de rij van de norm "BRL 9500-U" wordt "15 april 2020, met wijzigingsblad van 1 februari 2023" vervangen door "15 april 2024".
2. In de rij van de norm "BRL 9500-W" wordt "15 april 2020, met wijzigingsblad van 1 februari 2023" vervangen door "15 april 2024".
3. In de rij van de norm "BRL 9501" wordt "15 april 2020, met wijzigingsblad van 1 februari 2023" vervangen door "15 april 2024".
4. In de rij van de norm "NTA 8800" wordt "2023" vervangen door "2024".

ARTIKEL II

Deze regeling treed in werking met ingang van 1 juli 2024.

Deze regeling zal met toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hugo de Jonge

Toelichting

I Algemeen deel

1. Inhoud

Deze regeling strekt ertoe nieuwe versies aan te wijzen van de NTA 8800, de BRL 9500-U en de BRL 9500-W en de BRL 9501. Op 1 januari 2021 is de energieprestatiebepalingsmethode NTA 8800¹ in werking getreden². De NTA 8800 geeft termen, definities en de methode voor de bepaling van de energieprestatie van gebouwen. Sinds die datum gelden ook nieuwe versies van de beoordelingsrichtlijnen 9500-U, 9500-W en 9501. De BRL-en 9500-U en 9500-W betreffen nationale beoordelingsrichtlijnen waarin certificatieschema's zijn beschreven. Deze worden gehanteerd door elke certificatie-instelling die daarvoor door de Raad voor Accreditatie is geaccrediteerd binnen het Stelsel Energieprestatie Gebouwen (hierna: Stelsel EPG). Het betreft één beoordelingsrichtlijn voor utiliteitsgebouwen (BRL 9500-U) en één voor woningen en woongebouwen (BRL 9500-W). De BRL 9501 bevat de eisen waaraan een softwareprogramma moet voldoen om aan te tonen dat deze voldoende aansluit bij de formulestructuur in de NTA 8800 en daarmee geattesteerd wordt. Deze regeling wijst nieuwe versies aan van de energieprestatiebepalingsmethode NTA 8800 en de beoordelingsrichtlijnen BRL 9500-U, BRL 9500-W en BRL 9501.

In 2021 en 2022 is al een aantal omissies en interpretatiezaken verwerkt en zijn enkele nieuwe zaken toegevoegd. Dit heeft geresulteerd in de NTA 8800:2022 en de NTA8800:2023, en in nieuwe wijzigingsbladen bij de BRL-en 9500-W, 9500-U en 9501, die sedert 1 juni 2022³ en 1 juli 2023⁴ zijn aangewezen in de bouwregelgeving.

In de nieuwste versie van NTA 8800 (NTA 8800:2024) en in de nieuwe integrale versies van de beoordelingsrichtlijnen BRL 9500-U en BRL 9500-W die met voorliggende regeling zijn aangewezen zijn wederom een aantal interpretatiezaken verduidelijkt en enkele vereenvoudigingen en beleidsmatige zaken doorgevoerd.

Ten eerste is de renovatiestandaard voor utiliteitsbouw⁵ in de NTA 8800:2024 opgenomen, mede omdat deze tot uitdrukking komt op het energielabel voor utiliteitsbouw. De renovatiestandaard is een vrijwillige richtlijn voor de energieprestatie van utiliteitsgebouwen op weg naar de doelstelling voor klimaat neutrale gebouwen in 2050.

De nieuwe versie van de NTA 8800 geeft bovendien meer duidelijkheid of voorziet in betere informatie. Voorbeelden hiervan zijn:

- meer duidelijkheid over actieve koeling (koelcapaciteit en randvoorwaarden) in relatie tot de eis om het risico op oververhitting te verminderen bij nieuwbouwwoningen (TO_{juli});
- verduidelijking van de bepaling voorwaarden zomernachtventilatie;

---

¹ Versie NTA 8800:2020+A1:2020.

² Stcrt. 2020, 57490.

³ Stcrt. 2022, 8634.

⁴ Stcrt. 2023, 12584.

⁵ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/renovatiestandaard>

- verduidelijking van de randvoorwaarden bediening zonwering;
- verduidelijking bij situaties van meerdere verwarmingssystemen in één ruimte;
- meer duidelijkheid over het gebruik van een Prestatieverklaring (DoP) waarin de prestatie op essentiële kenmerken van een bouwproduct is vastgelegd.

Bij de inhoudelijke wijzigingen in de NTA 8800:2024 betreft het onderwerpen waarvoor nieuwe inzichten zijn verkregen of waarvoor vereenvoudigingen konden worden doorgevoerd, op basis van de ervaringen in de afgelopen tijd. De doorgevoerde wijzigingen hebben gemiddeld genomen een beperkte invloed op de bepaling van de energieprestatie, maar leveren in een aantal gevallen wel enige beperking van de opnametijd op. Voorbeelden zijn:

- nieuwe uitgangspunten voor kleine woningen met betrekking tot ventilatiedebiet en diameter circulatieleiding;
- vereenvoudiging van de opname van de leidingisolatie verwarming en koeling;
- vereenvoudiging van de opname van de regeling afgifte verwarming en koeling;
- vereenvoudiging van de bepaling distributieverlies gecombineerde leiding verwarming en tapwater;
- vereenvoudiging van de bepaling diameter uittapleiding keuken.

Bij de wijzigingen in de beoordelingsrichtlijnen BRL 9500-U en BRL 9500-W gaat het met name om aanscherping van de controle op de werkzaamheden van de energieprestatieadviseurs. Aanscherping van de kwaliteitsborging is nodig door het toenemende economisch belang van het energielabel en om vertrouwen te blijven houden in het stelsel. Het gaat met name om:

- aanpassing van de controle door middel van een steekproef gefocust op adviseurs (m.n. omvang steekproef en vervolgacties);
- interne audits met de jaarlijkse organisatiegerichte controle worden verzwaaard;
- meer focus op slecht presterende adviseurs (signaleren en sancties). Hierbij is het proces om de vakbekwaamheid bij adviseurs in te trekken die moedwillig afwijken van de bepalingen in de BRL 9500 verduidelijkt. Hierdoor is het handelingsperspectief verbeterd om van deze adviseurs de vakbekwaamheid in te trekken.

De beoordelingsrichtlijn BRL9501 voor de attestering van de software wordt redactioneel aangepast met de juiste verwijzingen naar de NTA8800 en de BRL9500-U en BRL9500-W en de toevoeging van een aantal rekestesten waaraan de software moet voldoen.

NEN heeft ter informatie een document opgesteld waarin alle inhoudelijke wijzigingen die zijn doorgevoerd in NTA 8800:2024 inzichtelijk worden gemaakt. Dit document is bijgesloten bij de internetconsultatie.

De NTA 8800:2024 is kosteloos te downloaden, evenals de wijzigingsbladen voor de beoordelingsrichtlijnen. Het totaaloverzicht van wijzigingen ISSO opnameprotocollen zijn gratis. De geconsolideerde versie van de ISSO opnameprotocollen zijn niet kosteloos. Per 1-1-2024 worden alle erkenningsregelingen en certificatieregelingen van InstallQ gratis ter beschikking gesteld.

2. Gevolgen

De administratieve lasten van zowel de softwareontwikkelaars (4 x € 75.000,- = € 300.000,-) als de adviseurs (€ 1.102.400,-) en de extra kosten van de steekproef (€ 269.500,-) zullen leiden tot verhoging van de kosten voor het maken van een energieprestatie-berekening c.q. het energielabel. Uitgaande van ca. 550.000 berekeningen per jaar worden de meerkosten per energieprestatie-bepaling ingeschat op € 1.671.900,- / 550.000 = € 3,04.

De inhoudelijke wijzigingen in de NTA 8800:2024 hebben gemiddeld over de gehele gebouwvoorraad bezien een beperkt effect op de berekende energieprestatieprestaties en daarmee geen effect op de BENG-eisen⁶, TO_{juli}-eis⁷ en de energielabelklassengrenzen van het stelsel EPG. In het geval dat er een effect is geconstateerd, is het belang van deze aanpassing afgewogen in het kader van fysieke correctheid, vereenvoudiging, reparatie van fouten en/of het stimuleren en toestaan van innovaties en nieuwe technieken. In individuele gevallen kunnen deze wijzigingen resulteren in verschillen in de einduitkomsten van een energieprestatieberekening en dus leiden tot andere labelklassen of het eenvoudiger dan wel moeilijker realiseren van de nieuwbouw-eisen. Onderstaand worden de gevolgen en effecten voor de energieprestatieadviseurs, de softwareleveranciers en de bouwweigenaren nader uitgewerkt.

A. Gevolgen voor energieprestatieadviseurs

De energieprestatieadviseurs (hierna: EP-adviseurs) zullen naar aanleiding van deze wijzigingen niet of nauwelijks meer tijd kwijt zijn. Het betreft namelijk minimale inhoudelijke wijzigingen die weinig tot geen effect hebben op hun werkwijze, zowel wat opname als berekening betreft. Doordat er een aantal vereenvoudigingen en verduidelijkingen zijn doorgevoerd kan de tijdsbesteding zelfs iets lager zijn, mede afhankelijk van bouwtype en complexiteit van het object.

Met de NTA 8800:2024 worden vereenvoudigingen aangebracht ten opzichte van de NTA 8800:2023 die opnametijd en/of rekentijd kunnen besparen. Aangescherpte randvoorwaarden om aan te tonen dat er voldoende koelcapaciteit aanwezig is, kunnen ervoor zorgen dat de bewoner voldoende beschermd wordt tegen het risico op oververhitting. Door het aanbieden van een hulpmiddel om bij twijfel te kunnen inschatten of er voldoende koelcapaciteit is, wordt de EP-adviseur verder ondersteund.

De EP-adviseurs zullen tijdig worden geattendeerd op de inhoudelijke wijzigingen, zodat zij zich deze eigen kunnen maken voor de inwerkingtreding van de NTA 8800:2024, de nieuwe integrale versies van de BRL 9500-U en BRL 9500-W en de ISSO Opnameprotocollen.

De in de regelgeving aangewezen BRL 9500-W en -U geven de schemabeheerder InstallQ de mogelijkheid de vakbekwame EP-adviseur, die werkzaam is bij of voor een gecertificeerd bedrijf, de verplichting op te leggen tot na- en bijscholing.⁸ Voldoen aan deze verplichting is een voorwaarde voor het behouden van vakbekwaamheid voor EP-adviseurs. Deze bijscholing wordt niet voorgeschreven in de wetgeving, maar als voorwaarde gesteld door InstallQ. De regelgeving biedt deze ruimte aan InstallQ. De bijscholing gaat in op gemaakte fouten, de gestelde vragen die zijn binnengekomen via Kenniscentrum Energieprestatie Gebouwde Omgeving (KEGO)⁹ en de wijzigingen van de NTA 8800, de BRL 9500-W en -U en de ISSO Opnameprotocollen. De wijzigingen vormen dus een onderdeel van de bijscholing. Deze bijscholing zal begin 2024 voor adviseurs worden georganiseerd.

---

⁶ 'Bijna energieneutrale gebouwen'; Stb. 2019, 501 en Stcrt. 2020, 37764.

⁷ TOjuli betreft de waarde voor risico op oververhitting in woningen.

⁸ Werd tot 2023 opfriscursus genoemd.

⁹ Stichting KEGO is in 2020 opgericht door AvEPA, FedEC, InstallQ en ISSO en heeft als taak het beheer en de uitvoering van het energieprestatie-adviesplatform te borgen en verzorgen.

Het belangrijkste doel van de bijscholing is de kwaliteit van de bepaling van de energieprestatie op een hoog niveau te houden. Zeker gezien het toenemende economisch belang van het energielabel is dit zeer belangrijk. De bijscholing van een dag wordt verzorgd door opleiders die door InstallQ zijn geaccrediteerd. Opleiders hebben de mogelijkheid om de bijscholing online aan te bieden; dit zal duidelijk worden gecommuniceerd. Daarbij is wel in de accreditatie van de opleiders meegenomen dat opleiders die online cursussen aanbieden moeten garanderen dat de deelnemers die online - op afstand - de bijscholing volgen ook duidelijk zichtbaar aanwezig moeten zijn voor de docent. In 2024 wordt dit aangeboden. In de bijscholing voor EP-adviseurs wordt onder andere aandacht gegeven aan veelgemaakte fouten. Het terugdringen van deze veelgemaakte – en soms kritieke – fouten draagt bij aan het einddoel: het komen tot een betrouwbare bepaling van de energieprestatie van een gebouw waarop gebouw eigenaren kunnen vertrouwen.

De tijdsinvestering van deze cursus voor de adviseurs wordt geschat op acht uur, waarvan naar schatting de helft toe te rekenen is aan kennisoverdracht over de wijzigingen die voortvloeien uit deze wijzigingsregeling. De inschatting is dat voor de bijscholing de kosten rond de € 400,- liggen. Het uurtarief van energieadviseurs volgens het SIRA-rapport *Lastenmeting wijziging EP-methode en inrijking energielabels* uit 2019 is € 54,-. Dit is ook conform het interne uurtarief uit het Handboek meting regeldrukkosten 2023 voor hoogopgeleide medewerkers. Uitgaande van 2650 adviseurs geven de wijzigingen daarmee een eenmalige administratieve last voor energieadviseurs van: $2650 \times (0,5 \times € 400,- + 4 \times € 54,-) = € 1.102.400,-$.

Door de aanpassing van de controle met een steekproef gefocust op adviseurs neemt de totale steekproefomvang met ongeveer één derde toe. De kosten hiervan worden ingeschat op € 269.500,-. Het gaat om ca. 1000 extra controles, waarvan de helft op dossier en de helft in het werk. De tijdsinspanning door de certificerende instelling wordt ingeschat op 2 uur voor een controle op dossier en 3 uur voor een controle in het werk.

Energieprestatie-adviseurs die moedwillig afwijken van de bepalingen in de BRL 9500 lopen nu eerder het risico dat de vakbekwaamheid wordt ingetrokken. Het proces om dit mogelijk te maken is verduidelijkt, waardoor er meer handelingsperspectief komt om dit ook daadwerkelijk door te voeren. De verwachting is dat dit slechts incidenteel toegepast gaat worden.

B. De lasteneffecten voor de softwareleveranciers

Er zijn op dit moment 4 softwareleveranciers (waarvan 1 nieuwe toetreders) actief in deze branche. Om te blijven voldoen aan de kwaliteitseisen uit de BRL 9501 moeten deze leveranciers de softwarepakketten opnieuw attesteren. De lasteneffecten hiervoor zijn als volgt:

- Testen

Het testen van de software is standaard onderdeel van software(door)ontwikkeling. Bij iedere wijziging die wordt doorgevoerd en bij een nieuwe versie die aan de markt wordt opgeleverd, moeten 'Energie Diagnose Referentie' - testen (hierna EDR-testen) worden uitgevoerd en de resultaten worden doorgegeven aan de certificerende instelling. De nieuwe software releases behelzen niet alleen het doorvoeren van de wijzigingen, maar ook verbeterpunten als gevolg van reacties van gebruikers en reparatie van mogelijke fouten. Om die reden worden ter controle bij iedere release de EDR-testen doorlopen teneinde te bewaken dat er geen andere rekenresultaten bij gelijk gebleven invoer ontstaan dan bij de eerdere release.

- Attestering

Vanwege het feit dat het nieuwe wijzigingsblad bij BRL 9501, door inhoudelijke wijzigingen in de NTA 8800 en daarmee de hieraan gelieerde rekensoftware, ook inhoudelijke wijzigingen bevat, moet men de software laten her-attesteren, waarbij de certificerende instelling de software komt toetsen. Voor de kosten wordt onderscheid gemaakt tussen initiële attestering en her-attestering. Afhankelijk van het aantal testen zijn volgens opgave van de certificeerder de eenmalige kosten voor de initiële attestering van de software (toetreding tot de markt) ca. € 3.500,- excl. btw, en voor de her-attestering € 2.500,- excl. btw. Voor alle tussentijdse releases betaalt men niets.

- Wijzigingen aanbrengen in software

De wijzigingen moeten verwerkt worden in de rekenkern van de software en doorgevoerd worden in de gebruikersinterface. Daarnaast moeten de nodige overleggen gevoerd worden, testen uitgevoerd worden waarvan de resultaten worden geanalyseerd. Uiteindelijk moet de software geattesteerd worden en een goede aansluiting met de database voor de energieprestatie (EP-Online) gerealiseerd worden.

Op basis van ingeschatte uren en een intern uurtarief voor hoogopgeleide medewerkers en leidinggevenden conform het Handboek meting regeldrukkosten 2023 zullen de ingeschatte kosten per softwareleverancier rond de € 75.000,- liggen.

C. De gevolgen voor gebouweigenaren

Voor sommige gebouweigenaren zullen mogelijk in specifieke situaties marginale effecten (enkele procenten, uitzonderingen daargelaten) voorkomen vanwege de wijziging van de energieprestatie van het gebouw ten opzichte van de NTA 8800:2023. Nader toegelicht: het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: Ministerie van BZK) heeft in afstemming met NEN, Projectgroep NTA 8800¹⁰ en Programmaraad stelsel energieprestatie gebouwen¹¹ een procedure afgesproken over wanneer een wijziging mag worden doorgevoerd. Deze procedure houdt in dat allereerst op basis van doorrekeningen - waarmee de wijzigingen worden vergeleken met de oorspronkelijke situatie op basis van de voorgaande dan geldende versie van de NTA 8800 - de effecten voor het EPG-stelsel in kaart worden gebracht. Vervolgens worden vanuit de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) de rekenresultaten bestudeerd en een advies aan het Ministerie van BZK verstrekt. Indien de analyse en het advies van RVO uitwijzen dat de effecten gemiddeld gezien marginaal zijn en onder andere niet zouden moeten leiden tot herziening van de BENG-eisen, de energielabelklassengrenzen, of de eis ter beperking van het risico van oververhitting (TO_{juli}) en verder geen onoverkomelijke problemen geven bij de rekensoftware en opnameprotocollen, worden de aanpassingen op instigatie van het Ministerie van BZK doorgezet. Indien de effecten van de wijzigingen gemiddeld gezien substantieel zijn wordt aan de hand van de noodzaak van de wijzigingen (bijvoorbeeld fouten of beleidsmatige noodzaak) bekeken of en welke wijzigingen direct kunnen worden doorgevoerd en welke op een later tijdstip, en de planning hierop bekeken. Deze procedure is ook voor de wijzigingen in het kader van de NTA 8800:2024 gevolgd, waarbij is vastgesteld dat de effecten gemiddeld gezien marginaal zijn en kunnen worden doorgevoerd.

---

¹⁰ Zie <https://www.gebouwenenergieprestatie.nl/partners>

¹¹ Zie <https://www.gebouwenenergieprestatie.nl/25-2/>

3. Procedure en inspraak

3.1 Afstemming

De aanpassingen zijn met name doorgevoerd conform een verzoek vanuit de Programmaraad om verbeteringen door te voeren in de bruikbaarheid en toepasbaarheid van de bepalingmethode NTA 8800. Deze aanpassingen zijn conform een vooraf afgestemde procedure in afstemming met de Projectgroep NTA 8800 en Programmaraad doorgevoerd (zie boven).

3.2 Adviescollege Toetsing Regeldruk

PM

3.3 Internetconsultatie

PM

3.4 Notificatie

PM

II Artikelsgewijs deel

Artikel I

Deze wijzigingsopdracht ziet op het aanwijzen van nieuwe integrale versies van de BRL 9500-U, BRL 9500-W en BRL 9501 en de nieuwe versie van de NTA 8800 in bijlage II van de Omgevingsregeling.

Artikel II

De regeling treedt in werking op 1 juli 2024. Dit is in overeenstemming met de vaste verandermomenten. Ook wordt rekening gehouden met de minimuminvoeringstermijn van 2 maanden tussen publicatie en inwerkingtreding.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hugo de Jonge